The background features a vibrant red field filled with a dense, chaotic pattern of black, hand-drawn geometric shapes and symbols, including lines, curves, triangles, and circles. A large, dark grey, semi-circular shape overlaps the left side of the image, containing the main title text.

**Apokalyptické myšlení a
problematika
hromadných sebevražd u
nových náboženských
hnutí**

RLB666 Konec světa

Prípady hromadného násilia

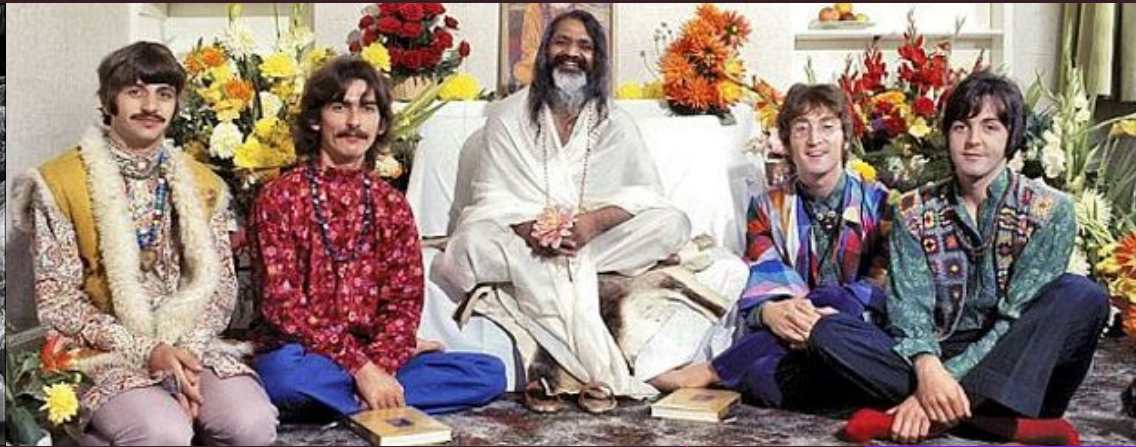
- 1969 – Charles Manson (Family)
- 1978 – Peoples Temple, Jonestown
- 1993 – davidáni, Waco
- 1994 – Slnčný chrám
- 1995 – Óm Šinrikjó
- 1998 – Nebeská brána

Osnova

- Čo sú nové náboženské hnutia (NNH)?
- NNH ako nebezpečné sekty a brainwashing
- Problematika násilia v NNH
- Milenializmus
- Milenializmus a NNH
- Nenaplnenie prorocтва

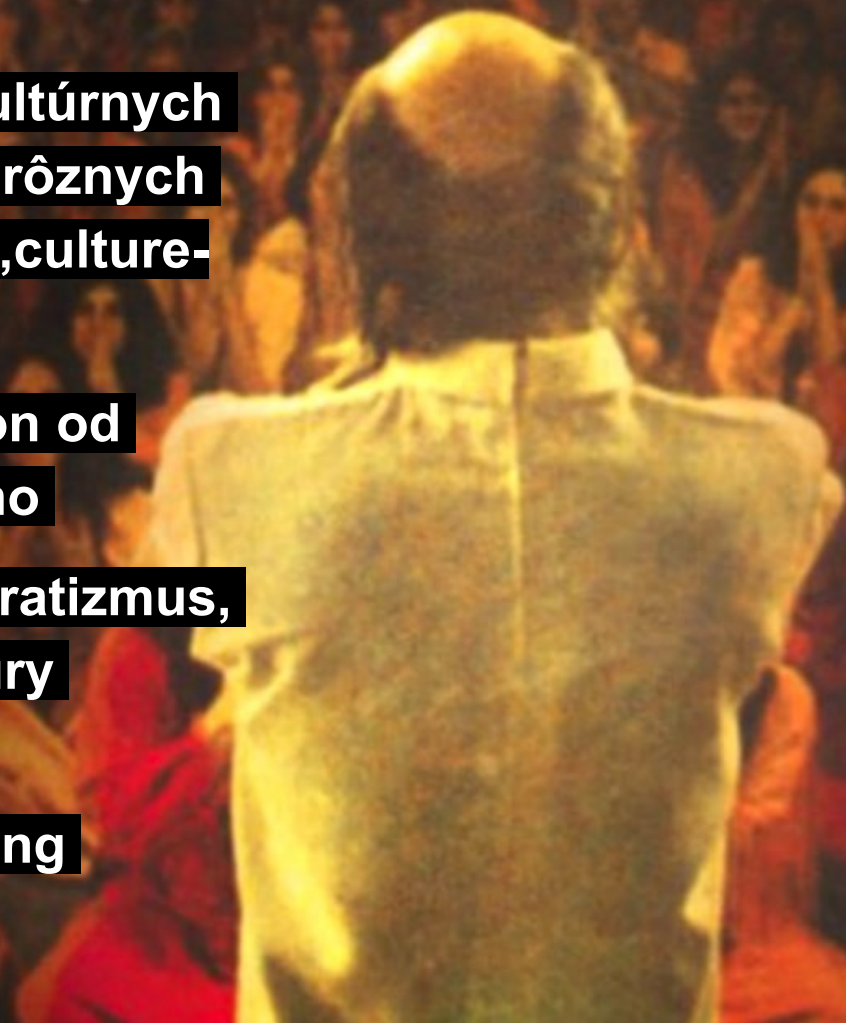
Nové náboženské hnutia (NNH)

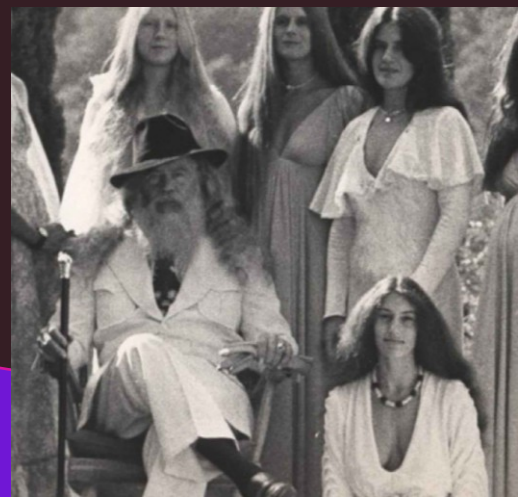
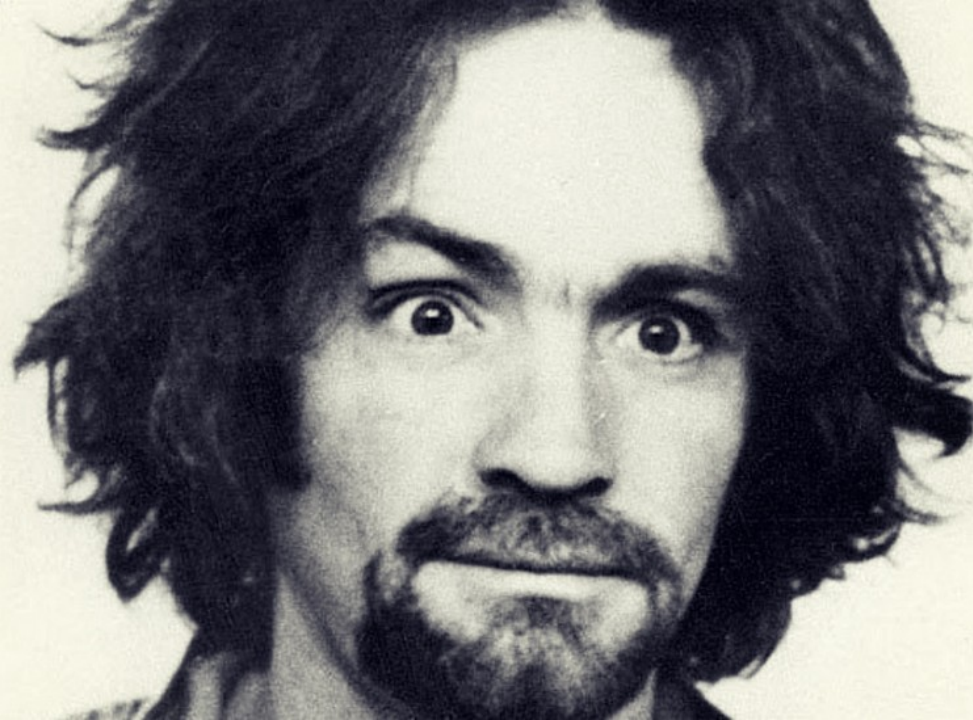
- nie sekty (angl. cults), ale nové náboženské hnutia
- kontext vzniku - povojnová situácia, 60. roky 20. storočia
- hippies, kontrakultúra, non-konformita
- boom NNH

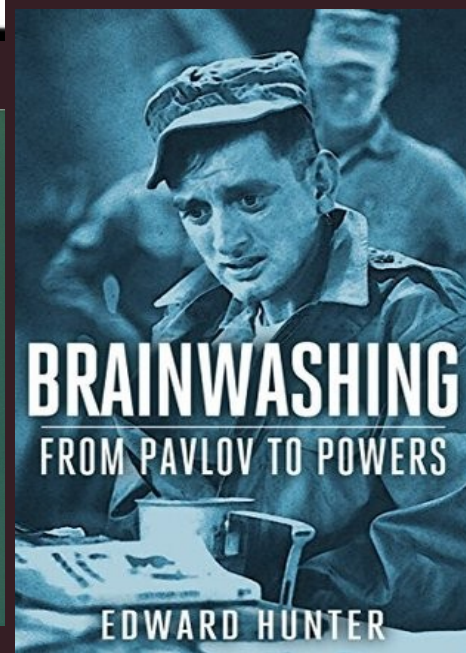
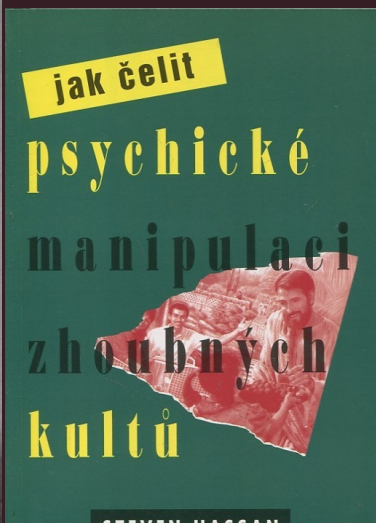
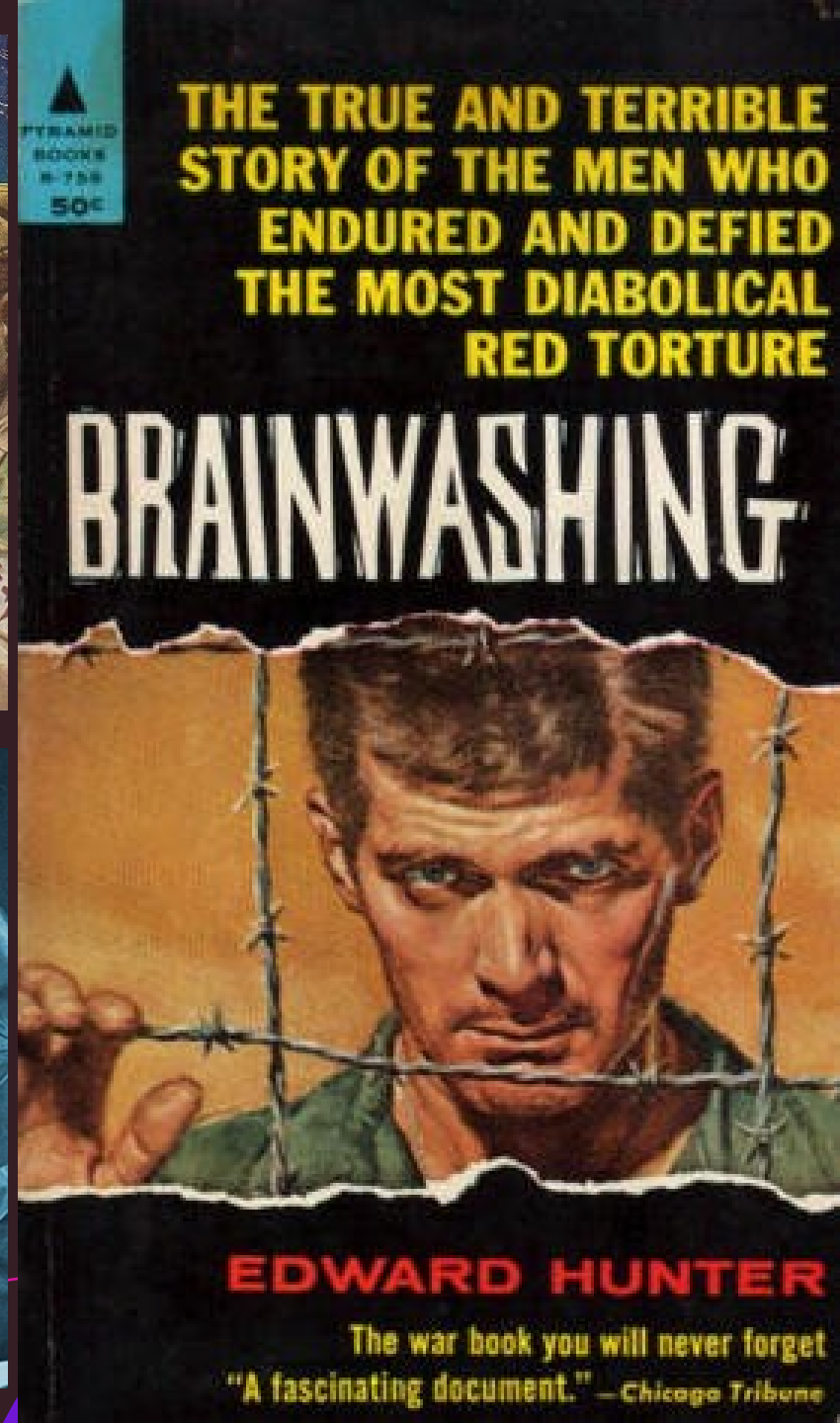
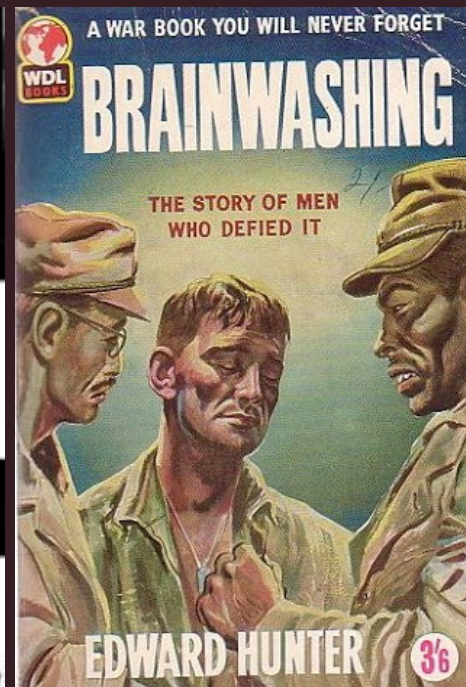

Čo znamená označenie „nové“?

- nálepka pre „divné“
- odmietnutie vlastných kultúrnych hodnôt a výdobytkov na rôznych úrovniach (Richardson: „culture-rejecting explanation“)
- odklon od normy = odklon od správneho a prirodzeného
- sociálny a politický separatizmus, vytvára paralelné štruktúry
- užívanie techník našich nepriateľov – brainwashing

EDWARD HUNTER

The war book you will never forget
"A fascinating document." – Chicago Tribune

Problematika násilia a NNH

- násilie ako charakteristická črta NNH ako nebezpečných siekt?
- nesúvisí jednoducho so žiadnou tradíciou, ani náboženstvom
- rôzne socioekonomické vrstvy a vekové rozloženie
- násilie ako výsledok interakcie
- NNH väčšinou nereagujú na konflikt násilím
- vzájomná démonizácia
- útlak náboženských menšín a inštitucionalizácia stigmatizácie a diskriminácie

Milenializmus a apokalypsa

- kniha Zjavenia
- založenie Tisícročnej ríše ako obdobia mieru a hojnosti pred Posledným súdom, ktorému predchádzajú kataklizmatické udalosti
- konečnosť
- načasovanie a „onen moment“
- antimodernizmus
- aspekt totálnosti a ostrý dualizmus, individuálny a sociálny perfekcionizmus
- vyrovnanie sa s utrpením, revolučná ideológia, veľká a úplná transformácia sociálneho a politického života
- kolektívna spása
- apokalyptické vzrušenie

Milénializmus a apokalypsa

- svet predchnutý významom (sémiotické vzrušenie) a silné vzorce významu (meaning patterns), zdôrazňovanie historickej dôležitosti súčasnosti, konanie jednotlivcov má kozmický význam a dopad
- netýka sa len náboženských systémov a tradícií
- nie všetky milénialistické viery sú aktivistické, a uplatňujúce násilie
- apokalyptické komunity – ostrovy nového poriadku
- paralelné štruktúry

Milenializmus a apokalypsa

- **démotický milenializmus**
 - „no king, but God“
 - bottom-up
- **hierarchický milenializmus**
 - „one God, one king, one religion“
 - top-down
- **transformatívny milenializmus**
 - postupná zmena posunom vedomia ľudstva

Milenializmus a apokalypsa

- premilenializmus a katastrofický milenializmus
- postmilenializmus a progresívny milenializmus
 - avertive millennialism
- nativistické milenialistické hnutia
 - kontextuálne a situačné

Nenaplnenie proroctva

- úloha proroctiev pri vytváraní, udržovaní a zmene v náboženských komunitách
- nenaplnené proroctvo nekončí nutne násilne, ani rozpadom a zánikom skupiny
 - Festinger et al. „When Prophecy Fails“ (1965)
 - kognitívna dizonancia, intenzívna proselytizácia
 - stratégie: racionalizácia (test viery, ľudský omyl, chyba ostatných, spiritualizácia), reafirmácia (nové rituály a sviatky), proselytizácia
 - Bader
 - úroveň napätia s okolitou spoločnosťou koreluje s úrovňou zapojenia (commitment)
 - miera commitmentu je spojená s mierou disafiliácie po zlyhaní proroctva (nízky a vysoký c. = malý dopad)
 - miera socializácie do skupiny a proroctva – do prophetic milieu, miera motivácie zapojenia sa do nákladných príprav, rýchlosť akou vodcovia reagujú na zlyhanie proroctva, miera podpory skupiny pre svojich členov

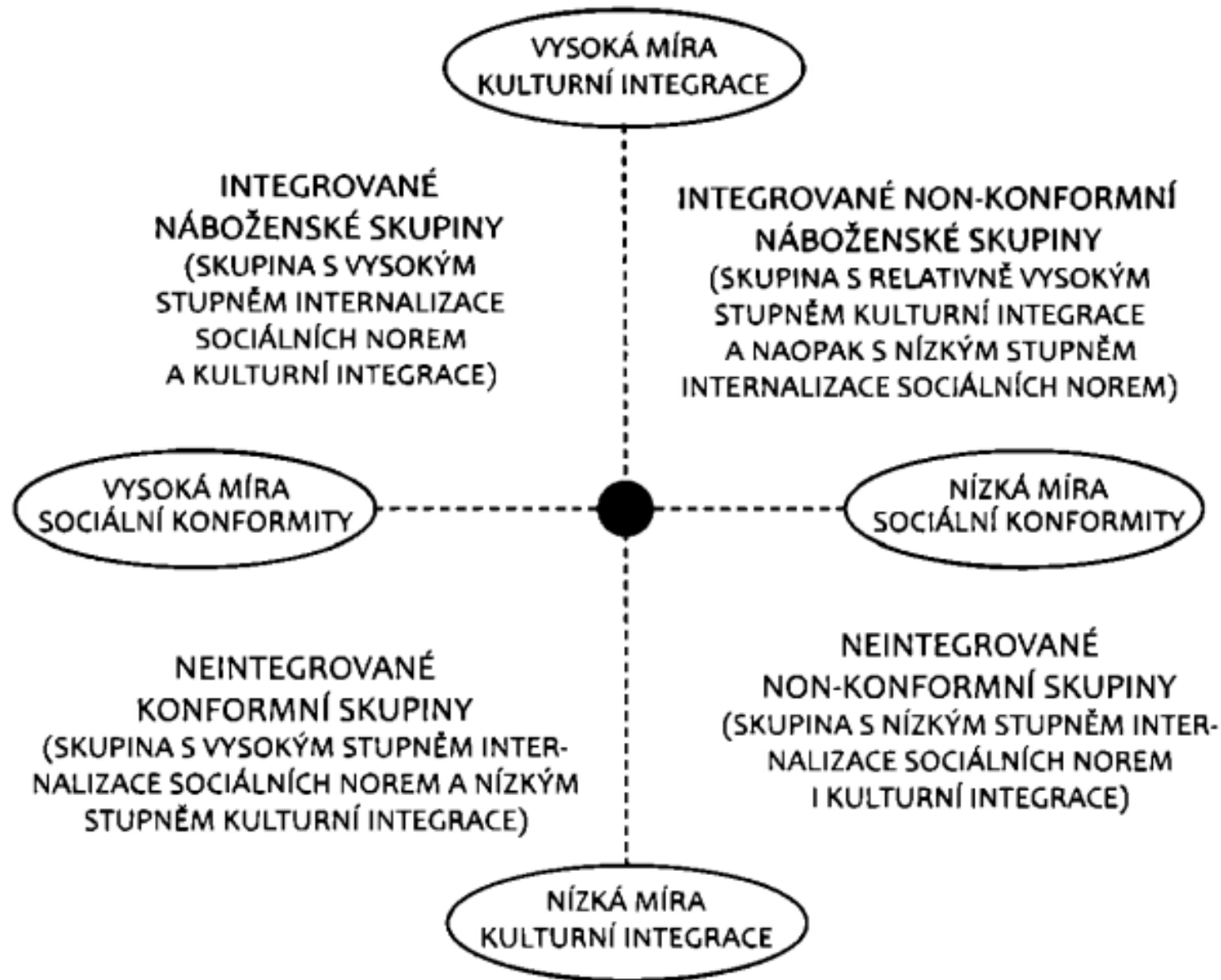
Vytváranie prorockého prostredia

- lubavičský chasidizmus
- príprava na zmenu (katastrofu, milénium)
- odpoveď vodcu na získané proroctvá
- budovanie „side bets“ („koniec sveta tak ako ho poznáme“), dôvody nenaplnenia proroctva (nedostatočná zbožnosť)
- plauzibilná racionalizácia vybudovaná na základe predchádzajúceho prostredia a vierouky (najlepšia spiritualizácia) a jej efektívna komunikácia, na ktorú členovia čakajú
- začlenenie racionalizácie do správania členov a života skupiny
- vytvorenie jasnej kontinuity medzi pred- a po- prorockým obdobím

Konflikt s okolitou spoločnosťou

- nazerané ako nebezpečné, nepredikovateľné, separatistické
- stratégie vyrovnávania sa: exodus, kompromis, konfrontácia
- Robbins & Anthony: mileniálna ideológia (dualizmus, kat. mil.), charizmatický vodca (rutinizácia charizmy), totalitná skupina (supercommitment)
- vzťah medzi rétorikou a násilím
- kultúrna opozícia (endogénne faktory nie sú dostatočné) a eskalácia sociálnej konfrontácie
- typy konfliktu (latentný, vznikajúci, intenzívny) a odpoveď na ne (ústup, prijatie, konfrontácia)

OBRÁZEK 10: INTEGROVANÝ MODEL NÁBOŽENSKÝCH SKUPIN

Svätyňa ľudu (Peoples Temple)

- Jim (James Warren) Jones (1931 – 1978)
- 1955 Cirkev plného evanjelia Svätyne ľudu
- rasová segregácia a náboženský fundamentalizmus pentekostálnych cirkví
- viac vízia sociálne a rasovo spravodlivej spoločnosti, než systematické učenie
- „dúhová rodina“, antisegregačný prístup, zaslúbená zem = zem jednoty a rovnosti, USA = zlý Babylon, apokalyptická bitka = rasový a triedny boj, Antikrist = kapitalistické zriadenie
- apoštolský socializmus, spochybnenie Biblie, dôležitý Princíp, Láska, Socializmus, Ježiš ako vzor, koncept reinkarnácie ako sociálny protest
- Jones ako mesiáš (Mojžiš, Ježiš, Lenin) manifestujúci princíp Socializmu
- dualizmus

Davidiáni (Branch Davidians)

- Cirkev adventistov siedmeho dňa (144 tisíc vyvolených)
- Ellen Gould White (1827 – 1915), Victor Tasho Houteff (1886 – 1955) – „Pastierova palica“
- 1935 Mount Carmel, Waco, Texas
- 1942 Dávidovskí advenstisti siedmeho dňa – davidáni
- 1957 nový Mount Carmel, 1962 rozpustenie skupiny
- odpadlíci vedení Benjaminom Rodenom (+ manželka Lois) – „branch Davidians“
- Vernon Wayne Howell „David Koresh“ (1959 – 1993)
- spojenie historických udalostí a biblických výjavov (Zjavenie Jána), ranč Apokalypsa

Paramount
NETWORK

WACO

Hnutie Bhagvána Šrí Radžníša (Osho)

- Čandramóhan (1931 – 1990)
- džinistická tradícia
- 1964 prednáškové a meditačné sústredenia
- tantrizmus, „sexuálny guru“, „dynamická meditácia“
- 1970 Medzinárodné hnutie neosannjásinov, ášram (Púna)
- Ma Anand Sheela
- 1981 Antelope, Oregon – Radžníšpuram

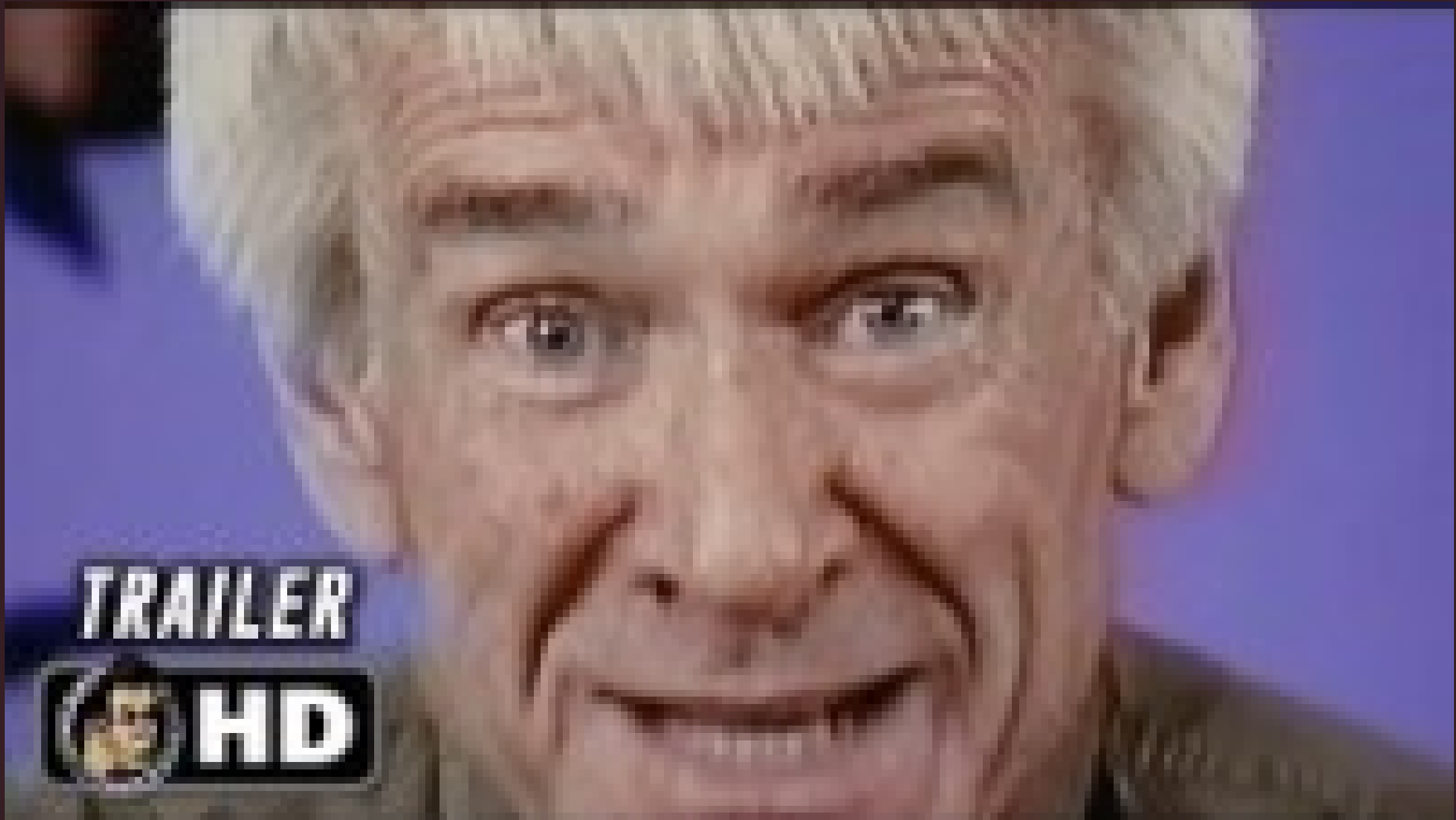
NETFLIX

**OFFICIAL
TRAILER**

Nebeská brána

- Marshall Herff Applewhite (1931–1997) „Peep“ a Bonnie Lu Nettles „Bo“ (1927–1985), „Dvaja“ (Zjavenie 11:3-12)
- synkretizmus (New Age, teozofia, the Muggletonians)
- prekonávanie väzieb s ľudskou úrovňou
- 1975-76 odlet na Ďalšiu úroveň stroskotal, odliv členov
- 90. roky uvoľnenie

- 1997 hromadná samovražda

TRAILER

